

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านเกตุเหนือ ในครั้งนี้ เน้นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการดำเนินงานธุรกิจชุมชน รวมทั้งรูปแบบการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ผู้วิจัยจึงกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านเกตุเหนือ ตำบลตะโก อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ดำเนินการธุรกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์จากใบหม่อนเป็นชาใบหม่อน จำนวนสมาชิก 40 คน และคณะกรรมการ จำนวน 24 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 64 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยศึกษาจากกลุ่มประชากรทั้งหมด จำนวน 64 คน เป็นหน่วยในการวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน รูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ศักยภาพในการดำเนินงานธุรกิจชุมชน โดยส่วนประกอบของแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพ

การดำเนินงานธุรกิจชุมชน ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 69) แบ่งระดับการปฏิบัติเป็น 5 ระดับ คือ 5 = ปฏิบัติมากที่สุด 4 = ปฏิบัติมาก 3 = ปฏิบัติปานกลาง 2 = ปฏิบัติน้อย 1 = ไม่ปฏิบัติ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. การมีผลประโยชน์ร่วม
2. การมีอุดมการณ์ร่วม
3. การมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิก
4. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอก
5. ระเบียบข้อบังคับขององค์กร
6. ความเสียสละของกรรมการและสมาชิก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ รูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อ

การพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของลิเคอร์ท แบ่งระดับการปฏิบัติเป็น 5 ระดับ คือ 5 = ปฏิบัติมากที่สุด 4 = ปฏิบัติมาก 3 = ปฏิบัติปานกลาง 2 = ปฏิบัติน้อย 1 = ไม่ปฏิบัติ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. กระบวนการได้มาซึ่งคณะกรรมการ
2. กระบวนการได้มาซึ่งข้อบังคับของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
3. ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้
4. กระบวนการมีส่วนร่วม
5. เทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้
6. การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการจัดตั้งและบริหารกลุ่ม

ตอนที่ 4 ศักยภาพในการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า ตามวิธีของลิเคอร์ท แบ่งระดับการปฏิบัติเป็น 5 ระดับ คือ 5 = ปฏิบัติมากที่สุด 4 = ปฏิบัติมาก 3 = ปฏิบัติปานกลาง 2 = ปฏิบัติน้อย 1 = ไม่ปฏิบัติ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. ศักยภาพทางเศรษฐกิจ
 - 1.1 ด้านการเงินและทรัพยากร
 - 1.2 ด้านการตลาด
 - 1.3 ด้านแหล่งเงินทุน
 - 1.4 ด้านกิจกรรมต่อเนื่องสามารถตอบสนองต่อกลุ่มอย่างบูรณาการ
 - 1.5 ด้านการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ
2. ด้านสังคมและวัฒนธรรม
 - 2.1 ด้านความเป็นองค์กร
 - 2.2 ด้านองค์กรมีการตอบสนองปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.3 ด้านการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน
2. จัดสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอประธานที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่เสนอแนะ
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์ มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมเรื่องที่จะวิเคราะห์ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ดำเนินงานธุรกิจชุมชน การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากใบหม่อน เป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 คน
5. หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2 ปีจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ตอนที่ 3 รูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน และตอนที่ 4 ศักยภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชนเป็นรายข้อ โดยทดสอบด้วย t test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ถ้าค่า t มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ (กาญจนา วัฒมาญ, 2544 : 132) ผลปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์จำนวน 109 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

ผลปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่น .87 แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3 มีค่าความเชื่อมั่น .88 และตอนที่ 4 มีค่าความเชื่อมั่น .91 แบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น .89 ซึ่งจัดได้ว่ามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์สูงสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

6. นำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลและรับคืนแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

7. นำแบบสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรม SPSS 10.5 for Window

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและค่าร้อยละ

2. ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดความหมายของค่าเฉลี่ยตามวิธีการของ John W. Best (1981 : 147 ; อ้างถึงใน กาญจนา วัฒมาฯ. 2544 : 99) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 - 1.49	ไม่ปฏิบัติ
1.50 - 2.49	ปฏิบัติน้อย
2.50 - 3.49	ปฏิบัติปานกลาง
3.50 - 4.49	ปฏิบัติมาก
4.50 - 5.00	ปฏิบัติมากที่สุด

นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

3. ตอนที่ 3 เกี่ยวกับรูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพ การดำเนินงานธุรกิจชุมชนวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนด ความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 1.49	ไม่ปฏิบัติ
1.50 – 2.49	ปฏิบัติน้อย
2.50 – 3.49	ปฏิบัติปานกลาง
3.50 – 4.49	ปฏิบัติมาก
4.50 – 5.00	ปฏิบัติมากที่สุด

นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4. ตอนที่ 4 ศักยภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 1.49	ไม่ปฏิบัติ
1.50 – 2.49	ปฏิบัติน้อย
2.50 – 3.49	ปฏิบัติปานกลาง
3.50 – 4.49	ปฏิบัติมาก
4.50 – 5.00	ปฏิบัติมากที่สุด

นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพธุรกิจชุมชน กับรูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน วิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Correlation)

6. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงาน ธุรกิจชุมชน รูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงาน ธุรกิจชุมชน กับศักยภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน วิเคราะห์ด้วยค่าความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis : MRA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่าเฉลี่ย
2. ค่าความถี่
3. ค่าร้อยละ
4. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
6. วิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University